

20.12.2007

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «CITY PRESS»**

Κύριε Πρόεδρε, πρόσφατα εκφραστήκατε δυσοίωνα για το 2008. Πού στηρίζεται την απαισιοδοξία σας;

Οι εκτιμήσεις όλων των διεθνών οργανισμών και των κεντρικών τραπεζών δεν αφήνουν πολλά περιθώρια αμφιβολίας: το 2008 θα είναι χρονιά υψηλότερου πληθωρισμού και χαμηλότερης ανάπτυξης, σε παγκόσμιο επίπεδο. Η χρηματοπιστωτική κρίση, που ξεκίνησε από τα στεγαστικά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, έχει δρόμο ακόμη να διανύσει. Φοβούμαι, πράγματι, πως έχουν δίκιο εκείνοι που υποστηρίζουν ότι δεν έχουμε δει ακόμη τα χειρότερα. Τα άσχημα νέα, σε όλο τον κόσμο, γίνονται ολοένα και πιο ζοφερά και πιο συχνά. Πρόσφατα είδαμε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να επεμβαίνει στην αγορά και να διοχετεύει πάνω από €300 δις. σε μία ημέρα προκειμένου να δώσει ρευστότητα. Αν αυτό δεν είναι εκδήλωση κρίσης, τότε δεν γνωρίζω ποιο θα πρέπει να είναι;

Δεν υπάρχουν όπλα για την αντιμετώπιση της κρίσης;

Στα τελευταία 15 – 20 χρόνια η οικονομική πολιτική βασίστηκε σε δύο πυλώνες: τη σφιχτή δημοσιονομική πολιτική και τις αυξομειώσεις των επιτοκίων. Σήμερα, αυτή η οικονομική πολιτική κινδυνεύει να καταρρεύσει. Η αλματώδης αύξηση των τιμών των πρώτων υλών, και ειδικά του πετρελαίου, υποδαυλίζει τις πληθωριστικές πιέσεις. Η νομισματική πολιτική θα όφειλε, λοιπόν, να γίνει πιο σφιχτή. Η χρηματοπιστωτική κρίση, όμως, υπονομεύει την ανάπτυξη –οπότε η νομισματική πολιτική θα όφειλε να γίνει πιο χαλαρή. Αυτή η αντινομία βρίσκεται στην καρδιά του προβληματισμού, που ανησυχεί όλους τους επαίοντες, διεθνώς. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι όλες οι κεντρικές τράπεζες δεν τολμούν να χαράξουν ακόμη μία σταθερή γραμμή ως προς την πορεία των επιτοκίων.

Πολλοί φοβούνται, αλλά και πολλοί ισχυρίζονται πως η κρίση αυτή δεν μας ακουμπά. Συμφωνείτε;

Πιστεύω πως η θέση αυτή είναι λαθεμένη. Η εθελουφλία είναι μία άκρως επικίνδυνη πολυτέλεια. Στο σημερινό παγκόσμιο οικονομικό σύστημα, οι εθνικές οικονομίες έχουν στενή αλληλεξάρτηση. Οι επιπτώσεις της κρίσης δεν αναγνωρίζουν γεωγραφικά αναχώματα.

Τα αναμφισβήτητα οικονομικά και αναπτυξιακά επιτεύγματα της τελευταίας δεκαετίας μας βοηθούν, αλλά δεν μας θωρακίζουν έναντι των επιπτώσεων της

κρίσης. Το 2008 θα είναι έτος υψηλότερου πληθωρισμού και χαμηλότερης ανάπτυξης –στην Ελλάδα όπως και στον κόσμο.

Το δυσίωνο διεθνές περιβάλλον επιβαρύνει μία, έτσι κι αλλιώς, δύσκολη συγκυρία για τη χώρα μας. Η διεθνής ανταγωνιστικότητά μας διολισθαίνει συνεχώς –όπως ανάγλυφα αποδεικνύεται από τα τεράστια ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών– που έφτασαν το 11,4% του ΑΕΠ. Και η Ε.Ε. και το ΔΝΤ θεωρούν πως ο ρυθμός ανάπτυξής μας αναπόφευκτα θα επιβραδυνθεί. Εξάλλου, μετά από μία τετραετία επιτυχούς δημοσιονομικής προσαρμογής φτάσαμε στο όριο εκείνο που για τη συνέχισή της απαιτούνται ριζοσπαστικά μέτρα. Τέλος, το χρήμα θα γίνει πιο ακριβό, με αποτέλεσμα την επιβράδυνση του ρυθμού πιστωτικής επέκτασης. Τα νοικοκυριά δεν θα αντέχουν πια να στηρίξουν μία ανάπτυξη βασισμένη στην άνοδο της κατανάλωσης και στη στεγαστική έξαρση. Αυτή η ανασχεση της ζήτησης θα επιφέρει και ανασχεση των επενδύσεων.

Μας λέτε, δηλαδή, «κλειδώστε τις πόρτες να περάσει η μπόρα;»

Αντίθετα, λέμε ας προχωρήσουμε με βήμα ταχύ για να γλυτώσουμε από τη μπόρα. Κοιτάξτε. Είναι φυσιολογικό οι πολίτες να αισθάνονται τη διεθνή αβεβαιότητα και τη δύσκολη εθνική συγκυρία. Αναπόφευκτα, η κοινωνία διακατέχεται από ανησυχία και ανασφάλεια για το σήμερα και το αύριο. Οι κοινωνίες αντιμετωπίζουν, συνήθως, τις κρίσεις με αντανακλαστικά σκαντζόχοιρου... Η διαχείριση αυτής της ανασφάλειας θα είναι η κύρια πρόκληση της Πολιτείας για το 2008. Οι αναγκαίες αλλαγές πρέπει να προχωρήσουν με ρυθμούς ευθέως ανάλογους με την ένταση και έκταση της κρίσης. Αν δεν προχωρήσουμε γρήγορα, θα βουλιάξουμε. Από εμάς εξαρτάται...

Ποια είναι η θέση της επιχειρηματικής κοινότητας μέσα στο πλαίσιο αυτό;

Η επιχειρηματική κοινότητα είναι μέρος του κοινωνικού περιβάλλοντος. Δρα μέσα σ' αυτό, αναπτύσσεται μέσα σ' αυτό, επηρεάζεται καθοριστικά απ' αυτό. Η θέση, το μήνυμα του ΣΕΒ στη σημερινή συγκυρία είναι ξεκάθαρο και επιτακτικό: έχουμε δύσκολες ημέρες μπροστά μας. Στις δύσκολες περιόδους, όμως, οι επαρκείς κοινωνίες επιλέγουν τη φυγή προς τα εμπρός. Και οι επαρκείς ηγεσίες επιδεικνύουν τόλμη.

Μπορείτε να είμαστε πιο συγκεκριμένος ως προς το τι πρέπει να γίνει;

Ας ξεκινήσουμε λέγοντας με ειλικρίνεια στον κόσμο ότι τα πράγματα δεν πάνε και τόσο καλά. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να πάνε καλύτερα. Γιατί όσο καλλιεργείται ο εφησυχασμός στην κοινή γνώμη, όσο οι πολίτες δεν καλούνται να συνειδητοποιήσουν την πραγματικότητα, όσο η κοινωνία μας δεν τίθεται σε κατάσταση εγρήγορσης, λογικό και αναπόφευκτο είναι να δυσπιστεί και να αντιδρά με τυφλή άρνηση στα όποια αποσπασματικά μέτρα, έστω και σωστά, σε κάθε φορολογικό αιφνιδιασμό, έστω και αναπόφευκτο.

Είναι όλες αυτές οι παρεμβάσεις σας ουσιαστικά κατά της κυβέρνησης;

Είναι λάθος να ερμηνεύονται οι παρεμβάσεις του ΣΕΒ με κομματικά ή στενά πολιτικά κριτήρια. Ο ΣΕΒ δεν αυτοπροσδιορίζεται με βάση την όποια κυβέρνηση, το όποιο κόμμα. Τοποθετείται με συνέπεια, με υπευθυνότητα, με

καθαρότητα στα μεγάλα ζητήματα που αφορούν την οικονομία, την κοινωνία, το κοινό μας μέλλον. Δεν είμαστε υπέρ ή κατά της όποιας κυβέρνησης, του όποιου κόμματος. Κρίνουμε τις θέσεις, τις πολιτικές και τα έργα τους με γνώμονα τα όσα εμείς πιστεύουμε, τα όσα εμείς πρεσβεύουμε για το καλό του τόπου.

Μόλις τώρα έληξε η συζήτηση για τον Προϋπολογισμό του 2008. Πώς τον κρίνετε;

Η δημοσιονομική εξυγίανση της τελευταίας τετραετίας αποτελεί ίσως ένα από τα πιο σημαντικά επιτεύγματα της μεταπολεμικής οικονομικής πολιτικής. Η επιτυχία αυτή, όμως, δεν αναιρεί τον έντονο προβληματισμό αναφορικά με τους στόχους και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2008. Η επίτευξη του στόχου της μείωσης του ελλείμματος κάτω από το 2% του ΑΕΠ, στηρίζεται πρωταρχικά στην αύξηση των εσόδων –πολιτική που έχουν υιοθετήσει όλες οι κυβερνήσεις των τελευταίων 25 ετών. Η φετινή προοπτική, πάντως, θα πρέπει να κριθεί ως εξαιρετικά φιλόδοξη, καθώς μια αδύναμη και ενίοτε διαβλητή εισπρακτική μηχανή καλείται να συγκεντρώσει πρόσθετα έσοδα με υπόθεση πως η εισοδηματική ελαστικότητα των φόρων φτάνει το 1,7. Παράλληλα, στο σκέλος των δαπανών η κατά 7,2% άνοδος του συγκαλύπτει το γεγονός ότι υπάρχει 1,5 δισ. ευρώ μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες του 2007 –οπότε η πραγματική άνοδος φτάνει το 10,9%.

Υπάρχουν τομείς που θα μπορούσαν να γίνουν μέσα από τον προϋπολογισμό;

Και βέβαια. Ο νέος προϋπολογισμός αναδεικνύει εξ αντιδιαστολής τις τομές που είναι αναγκαίο να γίνουν μέσα στο 2008 και τα αμέσως επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με τα στοιχεία του προϋπολογισμού:

- Τα ασφαλιστικά ταμεία έχουν ετήσιο έλλειμμα που για το 2008 προϋπολογίζεται στα €8,5 δισ.
- Οι ζημιές των δημοσίων επιχειρήσεων θα ξεπεράσουν το €1,6 δισ. –εκ των οποίων το 48% προέρχεται από τον ΟΣΕ και μόνο– για τον οποίο λέγεται εξάλλου πως έχει συσσωρευμένα χρέη πάνω από €2,4 δισ.
- Οι κρατικές εγγυήσεις, κυρίως για δάνεια των ΔΕΚΟ, ανέρχονται σχεδόν στο 9% του ΑΕΠ.
- Μόνο οι λειτουργικές δαπάνες του στενού δημόσιου τομέα ανέρχονται στο 29% του ΑΕΠ –ή στα €77 δισ.
- Ο ΟΑΕΔ που διαπιστωμένα δεν επιτελεί τον σκοπό του, επιβαρύνει τον προϋπολογισμό με διαρκώς αυξανόμενο ετήσιο έλλειμμα που ξεπερνά τα €600 εκατ. –ενώ θεωρητικά η ανεργία πέφτει.

Όλα αυτά δείχνουν πως έχουμε πολλά περιθώρια για να βελτιώσουμε τη δημοσιονομική κατάσταση και να μπορέσουμε έτσι να διοχετεύσουμε πόρους σε άλλους τομείς –όπως το ασφαλιστικό.

Πιστεύετε πως η παραίτηση Μαγγίνα αλλάζει το σκηνικό για το ασφαλιστικό;

Νομίζω, κατ' αρχήν, πως είναι προς τιμήν του Πρωθυπουργού, το ότι επιδεικνύει τέτοια ευαισθησία σε θέματα ηθικής τάξης. Από εκεί και πέρα, αντιλαμβάνεστε ότι το πρόβλημα της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης δεν είναι θέμα αλλαγής προσώπου, αλλά αλλαγής προσέγγισης. Ο παραιτηθείς

υπουργός είχε προτάξει μία διαδικασία διαλόγου για το ασφαλιστικό που ήταν προκαταβολικά καταδικασμένη σε αποτυχία. Είχαμε προειδοποιήσει και δημόσια και ιδιωτικά γι' αυτό. Έτσι, η αλλαγή υπουργού, ανεξάρτητα από τους λόγους για τους οποίους έγινε, σκόπιμο θα ήταν να σηματοδοτήσει και μία αλλαγή προσέγγισης εκ μέρους της κυβέρνησης.

Ως ΣΕΒ τι ζητάτε λοιπόν;

Εμείς, ως ΣΕΒ, ζητούμε:

- Ολοκληρωμένη κυβερνητική πρόταση, με ελάχιστο ορίζοντα το 2020 – και όχι αποσπασματικά μέτρα, που προκαλούν δυσπιστία ή δίνουν άλλοθι στην υπεκφυγή.
- Ουσιαστικό και ανυπόκριτο διάλογο τόσο μεταξύ των πολιτικών φορέων όσο και μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Όλοι, ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΕΣΕΕ και ΓΣΒΕΕ, έχουν εκφράσει την επιθυμία να εγκαινιάσουν άμεσα έναν τέτοιο διάλογο σε κοινωνικό επίπεδο.

Πριν από μερικές ημέρες είδαμε το πρωτοφανές γεγονός ο ΣΕΒ να συμπαρίσταται στη γενική απεργία. Σηματοδοτεί αυτό μία νέα μορφή κοινωνικών συμμαχιών;

Οι δυνάμεις της εργασίας –εργοδότες και εργαζόμενοι– καταβάλλουν σήμερα τις εισφορές τους σε ένα σύστημα που προκαλεί ανασφάλεια αντί να παρέχει σιγουριά, δημιουργεί κοινωνική ανησυχία αντί να εγγυάται σταθερότητα. Η επιχειρηματική δράση, όμως –ακριβώς επειδή απαιτεί την αρμονική συνεργασία σε καθημερινή βάση στον χώρο της δουλειάς– χρειάζεται ένα σταθερό και ασφαλές κοινωνικό περιβάλλον για να αναπτυχθεί.

Αυτό ήταν το νόημα της τοποθέτησης του ΣΕΒ σε σχέση με τη γενική απεργία της 12^{ης} Δεκεμβρίου που, πάνω απ' όλα, ανέδειξε την αξίωση της κοινωνίας μας για μία ολοκληρωμένη και όχι εμβλωματική προσέγγιση της αναγκαίας ασφαλιστικής μεταρρύθμισης.

Οι κοινωνικοί εταίροι, εξάλλου, έχουν κάθε λόγο να είναι ενωμένοι και σύμμαχοι. Έχουν όλοι κοινά συμφέροντα και κοινούς στόχους –την πρόοδο του τόπου, τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων. Αν μαζί καθίσουμε και βρούμε όλα αυτά που μας ενώνουν –αντί να επικεντρωνόμαστε σ' αυτά που μας χωρίζουν. Πιστεύω ότι η κοινή μας προσπάθεια θα δώσει διέξοδο για όλη την κοινωνία. Και πιστεύω ότι πρέπει συστηματικά και επίμονα να δουλέψουμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Στην πρόσφατη επίσκεψή του στον ΣΕΒ ο υπουργός ανάπτυξης μίλησε για κρατικοδίαιτες επιχειρήσεις...

Έχω επανειλημμένα τονίσει ότι η υγιής και σύγχρονη επιχείρηση όχι μόνο δεν έχει ανάγκη το Κράτος για να αναπτυχθεί αλλά, στην Ελλάδα, αναπτύσσεται και σε πείσμα του Κράτους. Ο υπερμεγέθης δημόσιος τομέας είναι εκείνος που δημιουργεί την ιδιότυπη ομηρία των κρατικοδίαιτων επιχειρήσεων, από την οποία, πρώτη η επιχειρηματικότητα θέλει να ξεφύγει.

Συχνά στην κοινωνία επικρατεί η εντύπωση πως οι επιχειρήσεις έχουν «υπερβολικά» κέρδη. Είναι έτσι;

Τα δήθεν δυσθεώρητα κέρδη των επιχειρήσεων υπαγορεύουν καλούς πρωτοσέλιδους τίτλους, αλλά δεν συνάδουν με την πραγματικότητα. Τα στοιχεία για το 2006 δείχνουν μία αρκετά διαφορετική εικόνα. Ο αριθμός των κερδοφόρων επιχειρήσεων (ΑΕ και ΕΠΕ) στη μεταποίηση μειώθηκε (των ζημιολόγων αυξήθηκε) και τα κέρδη περιορίστηκαν –τα μεν μεικτά από €2696 εκατ. σε €2633 εκατ., τα δε προ φόρων από €817 εκατ. σε €707 εκατ. Όσο για το 2007, οι περισσότερες ενδείξεις υποστηρίζουν περαιτέρω μείωση των κερδών –με εξαίρεση τον τραπεζικό τομέα και ορισμένο αριθμό εισηγμένων εταιρειών.

Τι πρέπει να γίνει με την Ολυμπιακή;

Είμαστε υπέρ ενός υγιούς και ανταγωνιστικού τομέα αερομεταφορών. Η σημερινή Ολυμπιακή δεν έχει φτερά. Το πολιτικό και συνδικαλιστικό σύστημα, που την προσγείωσε ανώμαλα, υποχρεούται σήμερα να αναλάβει τις ευθύνες του.

Συμφωνείτε με την επιβολή του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας;

Είναι ένα μέτρο που εντάσσεται στο πλαίσιο της αναμόρφωσης και απλοποίησης του φορολογικού καθεστώτος. Παράλληλα, βέβαια, εντάσσεται και στη λογική αναζήτησης πρόσθετων εσόδων. Θα ήταν σκόπιμο, ίσως, να επιδιωχθεί η μεγαλύτερη προοδευτικότητα του φόρου για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης.